

**Diagnoza i pedagogiczna pomoc dziecku doświadczającemu przemocy domowej
wybór publikacji ze zbiorów PBW w Kielcach**

Wydawnictwa zwarte

1. ABC przeciwdziałania przemocy w rodzinie - diagnoza, interwencja, pomoc / Katarzyna Michalska, Dorota Jaszczak-Kuźmińska. - Warszawa : Fundacja ETOH : Wydawnictwo Edukacyjne Remedium, 2014. - 112 stron
2. Diagnostyka pedagogiczna i profilaktyka w szkole i środowisku lokalnym / pod redakcją Marii Deptuły. - Bydgoszcz : Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego, 2004. - 265 stron
3. Diagnostyka pedagogiczna : wybrane obszary badawcze i rozwiązania praktyczne / Barbara Skalbani. - Wydanie 2. - Kraków : "Impuls", 2011. - 308, [3] strony
Zawiera m.in.: Zawiera: Diagnoza środowiska rodzinnego w ujęciu teoretyczno-metodologicznym : rodzina w refleksji badawczej ; przedmiot i cele badań pedagogiki rodziny (zasady postępowania diagnostycznego w poznawaniu środowiska rodzinnego), warsztat badawczy pedagoga w diagnozie rodziny (wywiad i ankieta jako sposoby zdobywania informacji o rodzinie, wybrane narzędzia diagnozy - założenia teoretyczne i praktyczne stosowanie, techniki projekcyjne w rozpoznawaniu sytuacji rodziny), przemoc domowa wobec dziecka - dylematy diagnostyczne (identyfikowanie przemocy w rodzinie badanego, działania diagnostyczne w rozpoznawaniu zjawiska krzywdzenia dziecka).
4. Diagnoza i praca z uczniem - ofiarą przemocy domowej / Anna Grabowiec. W: Kompetencje diagnostyczne i terapeutyczne nauczyciela / pod redakcją naukową Danuty Wosik-Kawali, Teresy Zubrzyckiej-Maciąg. - Wydanie 2. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2013. - S. 99-118
5. Diagnoza i psychoterapia sprawców przemocy domowej : bezpieczeństwo i zmiana / Dorota Dyjakon. - Warszawa : Difin, 2014. - 192 strony
6. Diagnoza psychopedagogiczna : podstawowe problemy i rozwiązania / Ewa Jarosz, Ewa Wysocka. - Warszawa : "Żak", 2006. - 428, [1] strona
7. Diagnoza ryzyka przemocy wobec dziecka w rodzinie : antytrajektoria przemocy / Elżbieta Lisowska. - Kielce ; Piekoszów : "Gens", 2008. - 59, [1] strona
8. Dobro dziecka w dyskursie państwo - rodzina, inaczej o przemocy domowej / Kamila Kamińska. - Wydanie 2. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2010. - 232 strony
9. Dzieci krzywdzone i wykorzystywane seksualnie : poradnik dla nauczycieli, pedagogów i pracowników socjalnych / Izabela Kałka. - Sosnowiec : Projekt-Kom, 2007. - 196 stron
10. Dzieci uwikłane w przemoc / Magdalena Barabas. W: Oblicza edukacji przedszkolnej i szkolnej : w 60-lecie pracy zawodowej Profesor Sabiny Guz / redakcja naukowa Jolanta Andrzejewska, Barbara Bilewicz-Kuźnia. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2020. - S. 209-224

11. Dzieciństwo w kryzysie : etiologia zjawiska / Bożena Matyjas. - Warszawa : "Żak", 2008. - 440 stron
12. Kierunki zmian w pedagogice opiekuńczej i pracy socjalnej / redakcja naukowa Krystyna Duraj-Nowakowa, Urszula Gruca-Miąsik ; [aut. Barnaś-Baran Ewa et al.]. - Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2010. - 295, [1] strona
Zawiera m.in.: Wychowawcze i socjalne działania na rzecz ofiar przemocy domowej / Anna Śniegulska.
13. Pedagogiczna pomoc dziecku doświadczającemu przemocy domowej / Grażyna Kwaśniewska. W: Edukacyjne konteksty rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym / redakcja Krystyna Kusiak, Ilona Nowakowska-Buryła, Renata Stawinoga. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2009. – S. 160-170
14. Podręczny leksykon pedagogiki rodziny / redaktor Elżbieta Lisowska, Zdzisław Stoliński ; Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego. - Kielce ; [Piotrków Trybunalski : Sławomir Cudak], 2009. - 302 strony
Zawiera m.in.: Antytrajektoria - przeciwdziałanie przemocy wobec dziecka w rodzinie / Elżbieta Lisowska, s. 9-17; Diagnoza rodziny jako środowiska wychowawczego / Elżbieta Lisowska, s. 45-50; Przemoc wobec dziecka w rodzinie / Zdzisław Stoliński, s. 174-176; Sfera zagrożenia - czynniki ryzyka przemocy wobec dziecka w rodzinie / Elżbieta Lisowska, s. 241-247.
15. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole i przedszkolu : zasady organizacji, przykłady praktycznych rozwiązań, pytania i odpowiedzi, narzędzia / Marzenna Czarnocka. – Na podstawie nowych przepisów od 1 września 2017 r. - Warszawa : Wiedza i Praktyka, copyright 2017. - 327 stron
16. Problemy współczesnej rodziny polskiej / pod redakcją naukową Marleny Mirosławy Kowalczyk i Sławomira Cudaka. - Kielce : Wydawnictwo Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego, 2008. - 210 stron
Zawiera m.in.: Przejawy przemocy w środowisku rodzinnym / Sławomir Cudak; Trudności wychowawcze dzieci a przemoc w rodzinie / Henryk Cudak; Kryminologiczne i społeczne aspekty przemocy domowej / Eugeniusz Moczuk.
17. Profilaktyka zagrożeń w praktyce / Zbigniew Klimek. - Jelenia Góra : Wydawnictwo Zbigniew Klimek, 2008. - 110 stron
Zawiera m.in.: IV Przemoc ; Nauczyciel wobec przemocy domowej.
18. Przeciwdziałanie przemocy domowej / Jerzy Mellibruda. - Warszawa : Instytut Psychologii Zdrowia PTP, 2009. - 218 stron
19. Przemoc w rodzinie / Irena Pospiszyl. W: Resocjalizacja : teoria i praktyka pedagogiczna. T. 2 / redakcja naukowa Bronisław Urban, Jan M. Stanik. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN : Pedagogium Wyższa Szkoła Pedagogiki Resocjalizacyjnej, 2007. – S. 57-80
20. Przemoc w rodzinie : jak przedszkole może pomóc dziecku / Aleksandra Lukasek. W: Przedszkole w sytuacji trudnej : zdążyć z pomocą / redakcja naukowa Beata Szurowska. - Warszawa : Difin, 2019. – S. 244-256
21. Przemoc w rodzinie : jak szkoła może pomóc dziecku / Aleksandra Lukasek. W: Szkoła w sytuacji trudnej : zdążyć z pomocą / redakcja naukowa Beata Szurowska. - Warszawa : Difin, 2020. - S. 176-186
22. Przemoc w rodzinie - krzywdzenie małych dzieci, ochrona i pomoc Aleksandra Lukasek. W: Rodzina w sytuacji trudnej : zdążyć z pomocą. Cz. 1 / redakcja naukowa Beata Szurowska. - Wydanie pierwsze. - Warszawa : Difin, 2019. – S. 170-181

23. Przemoc w rodzinie wobec dziecka : procedury interwencyjne w szkole / pod redakcją Jolanty Zmarzlik. – Warszawa : Ośrodek Rozwoju Edukacji, 2011. – 117 stron
<https://www.ore.edu.pl/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=6848>
24. Przemoc wobec dzieci : rozpoznawanie i przeciwdziałanie / Elżbieta Lisowska. - Kielce : Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej, 2005. - 89, [3] strony
25. Psychologia praktyczna w systemie oświaty : praca zbiorowa / pod redakcją Krystyny Ostrowskiej. - Warszawa : Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej MEN, 1999 - 340 stron
26. Słownik - kompendium wiedzy nauczyciela i rodzica / redakcja naukowa Krzysztof Zajdel, Małgorzata Prokosz. - Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014. - 219 stron
Zawiera m.in.: Przemoc domowa / Andrzej Kamiński.
27. Standardy lokalnej diagnozy zagrożeń społecznych na przykładzie zjawiska przemocy w rodzinie / Ewa Jarosz. W: Oblicza współczesności w perspektywie pedagogiki społecznej / pod redakcją Wiolety Danilewicz ; [aut. Ewa Bielska et al.]. - Warszawa : Wydawnictwo Akademickie Żak, Teresa i Józef Śnieciński, 2009. – S. 337-359
28. Szkolna diagnoza i skuteczne działania na rzecz dzieci doświadczających przemocy w rodzinie / Danuta Nowakowska-Bartłomiejczyk, Joanna Rusinkiewicz. W: Przemoc rodzinna : aspekty psychologiczne, pedagogiczne i prawne / redakcja naukowa Agnieszka Lewicka-Zelent. - Warszawa : Difin, 2017. – S. 45-65
29. Uczeń o specjalnych potrzebach wychowawczych w klasie szkolnej / Aneta Paszkiewicz, Małgorzata Łobacz. - Warszawa : Difin, 2013. - 246, [1] strona
Zawiera m.in.: Uczniowie - ofiary przemocy domowej, s. 81-94; Uczeń doświadczający zaniedbań ze strony środowiska domowego, s 95-108.
30. Wybrane zagadnienia pomocy społecznej i opieki w Polsce w okresie ponowoczesności / pod redakcją naukową Anny Zawady. - Kraków : "Impuls", 2010. - 134, [2] strony
Zawiera: Opieka nad dzieckiem - ofiarą przemocy domowej / Ewa Kochanowska.

Wydawnictwa ciągłe

31. Algorytmy postępowania dla pracowników oświaty w przypadku podejrzenia przemocy domowej wobec dziecka / Katarzyna Fenik-Gaberle, Renata Kałucka. W: Świat Problemów. - 2015, nr 9, s. 11-14
Diagnoza sytuacji w oświacie pod kątem uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”. Opis narzędzia "Postępowanie w związku z wystąpieniem przemocy wobec dziecka dla pracowników oświaty". Propozycja algorytmu postępowania w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie wobec dziecka.
32. Diagnoza maltretowania psychicznego dziecka / Katarzyna Fenik. W: Dziecko Krzywdzone : teoria, badania, praktyka. - Nr 4 (2003), s. 105-109
33. Diagnoza przemocy domowej wobec dziecka / Anna Krlyk. W: Szkoła Specjalna. - 2005, nr 4, s. 270-284
Przedstawienie etapowych działań w diagnozowaniu przemocy wobec dziecka w rodzinie. Charakterystyka pierwszych czterech etapów, którym przypisuje się szczególne znaczenie, tj. zbieranie informacji; opis sytuacji problemowej; rozpoznanie i wyjaśnienie.

34. Diagnoza przemocy w rodzinie / Jagna Niepokólczycka-Gac. W: Głos Pedagogiczny. - 2012, nr [3] (37), s. 34-35
35. „Dobro dziecka” a problemy w rodzinie / Magdalena Arczewska. W: Niebieska Linia. - 2018, nr 3, s. 9-12
36. Dziecko krzywdzone w rodzinie : szkolna prodiagnoza zjawiska / Grażyna Szabelska. W: Rocznik Naukowy Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy. - Nr 4 (2009), s. 187-197
<https://kpsw.edu.pl/pobierz/wydawnictwo/Transdyscyplinarne/NOE4/Materia%C5%82y%20z%20bada%C5%84/Gra%C5%BCyna%20Szabelska.pdf>
37. Interwencja kryzysowa w pracy pedagoga szkolnego / Magdalena Barabas. W: Lubelski Rocznik Pedagogiczny. - Vol. 35, nr 1 (2016), s. 197-210
<https://bibliotekanauki.pl/api/full-texts/2020/12/14/bdb2f042-53e0-413e-a158-4da249c00a27.pdf>
38. Jakim wsparciem otoczyć dziecko, gdy istnieje podejrzenie stosowania wobec niego przemocy domowej? / Aleksandra Kubala-Kulpińska. W: Głos Pedagogiczny. - 2018, nr [1] (95), s. 16-19
Charakterystyczne symptomy dla różnych form przemocy wobec dzieci. Wskazówki dla nauczyciela i pedagoga szkolnego dotyczące przebiegu rozmowy z dzieckiem doświadczającym przemocy. Rozmowa z opiekunami dziecka.
39. Kiedy dziecko zgłasza przemoc, jak z nim rozmawiać, aby mu nie zaszkodzić? / Agnieszka Ludorowska. W: Życie Szkoły. - 2022, nr 2-3, s. 16-21
Rady psychologa dotyczące pomocy dziecku doświadczonemu przemocą. Przykłady jakich błędów unikać i jak reagować, żeby dziecko nie straciło zaufania do dorosłych.
40. Kiedy dziecko zgłasza przemoc - jak z nim rozmawiać, aby mu nie zaszkodzić? / Agnieszka Ludorowska. W: Głos Pedagogiczny. - 2021, nr [7] (128), s. 48-53
Wskazówki psychologa dotyczące pomocy dziecku krzywdzonemu. Podano przykłady, jakich błędów unikać, jak reagować, aby dziecko nie straciło zaufania do dorosłych.
41. Nauczyciel w obliczu krzywdy dziecka / Anna Grabowiec. W: Lubelski Rocznik Pedagogiczny. - T. 37, z. 4 (2018), s. [25]-33
W artykule autorka krótko przedstawia konsekwencje wychowywania się w rodzinie z problemem alkoholowym oraz doświadczania przez dziecko przemocy ze strony najbliższych. Następnie podejmuje refleksję na temat miejsca oraz roli szkoły i nauczyciela w systemie pomocy dzieciom z rodzin alkoholowych i dzieciom-ofiarom przemocy domowej.
<https://journals.umcs.pl/lrp/article/download/7587/6295>
42. Nauczyciel wychowania przedszkolnego w obliczu przemocy domowej / Janusz Rusarczyk. W: Wychowanie w Przedszkolu. - 2018, nr 7, s. 32-35
Trudności w rozpoznaniu przemocy domowej doświadczanej przez dziecko. Działania personelu przedszkolnego w przypadku podejrzeń stosowania przemocy domowej wobec dziecka.
43. Nauczyciele wobec problemu dziecka krzywdzonego w rodzinie : (komunikat z badań) / Jolanta Maćkiewicz. W: Nowa Szkoła. - R. 61, nr 8 (2005), s. 10-13
44. Nauczycielu i lekarzu - reaguj na przemoc! / Renata Durda. W: Świat Problemów. - 2015, nr 9, s. 8-10
Skuteczność narzędzi pomocnych w szacowaniu ryzyka przemocy wobec dzieci i dorosłych, opracowanych w ramach działalności Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia".
45. Oferta pedagogiczna i psychologiczna / Beata Olszewska. W: Wspólne Tematy. - 2013, nr 11/12, s. 45-51
Możliwości profesjonalnej pomocy dziecku, które było świadkiem przemocy domowej ojca wobec matki. Priorytety wspierania i terapii dziecka. Ocena niezbędności pomocy psychologicznej dziecku - świadkowi przemocy domowej.

46. Postępowanie z małym dzieckiem i jego rodziną w przypadku podejrzenia przemocy domowej - zadania pracowników przedszkola / Renata Kałucka. W: Świat Problemów. - 2014, nr 4, s. 12-15
47. Problem krzywdzenia dzieci : postawy i doświadczenia pracowników szkół / Monika Czyżewska. W: Dziecko Krzywdzone : teoria, badania, praktyka. - 2008, nr 2, s. 75-99
<https://dziekokrzywdzone.fdds.pl/index.php/DK/article/view/326/213#>
48. Przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci / Sylwia Kluczyńska. W: Remedium. - 2019, nr 9, s. 28-30
Dziecko a przemoc. Różnorodne działania oraz programy profilaktyczne przeciwdziałające przemocy.
49. Przemoc domowa wobec ucznia : obowiązki szkoły / Beata Krajewska. W: Nowa Szkoła. - R. 70, nr 6 (2014), s. 23-32
50. Przemoc w rodzinie a obowiązki szkoły / Żaneta Urawska. W: Dyrektor Szkoły. - 2014, nr 11, s. 55-59
Procedura postępowania przedstawicieli szkoły w wypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka w rodzinie. Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka. "Niebieska Karta". Więcej informacji na stronie www.porozumienie.niebieskalinia.pl oraz www.czasopisma.sbc.com.pl/ds/
51. Przemoc w rodzinie: formy, sposoby reagowania, działania profilaktyczne / Zofia Kończewska-Murdek. W: Kwartalnik Edukacyjny. - 2019, nr 3, s. 65-76
Przyczyny i formy przemocy w rodzinie. Przemoc wobec dziecka w rodzinie, jej formy i znaczenie. Sposoby reagowania na przemoc. Profilaktyka.
52. Przemoc w rodzinie w świetle prawa / Tadeusz Perzanowski. W: Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2012, nr 8, s. 25-29
Przemoc w rodzinie - diagnoza zjawiska, teoria i funkcjonowanie przepisów prawnych, pomoc ośrodków społecznych.
53. Regulacje prawne odpowiedzialności pracowników oświaty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie : konsekwencje doświadczenia przemocy u dzieci / Renata Gardian-Miałkowska. W: Pedagogika Społeczna. - 2020 nr 3, s. 157-[176]
Celem artykułu jest przybliżenie przepisów prawnych dotyczących przeciwdziałania przez pracowników oświaty przemocy w rodzinie (a także konsekwencji ich nieprzestrzegania). Omówiono również procedurę „Niebieskiej Karty” z punktu widzenia praktyki pedagogicznej i istotną rolę świadka przemocy, szczególnie w okresie izolacji z powodu zagrożenia epidemiologicznego. Przedstawiono konsekwencje doświadczenia przemocy u dzieci.
54. Rodzic w podwójnej roli : ofiary i sprawcy / Anna Naruszewicz-Dolczewska. W: Niebieska Linia. – 2021, nr 1, s. 5-7
Przemoc domowa wobec rodzica i dziecka.
55. Rola szkoły w procedurze Niebieskiej Karty / Anna Nowak. W: Meritum. - 2013, nr 4, dod. Oświata Mazowiecka 2014, nr 4, s. 5-7
Procedura opracowana przez Komendę Główną Policji i Komendę Stołeczną Policji przy współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
56. Sposoby postępowania nauczycieli przedszkolnych z problemem przemocy domowej doświadczanej przez dziecko / Janusz Rusarczyk. W: Remedium. - 2021, nr 10, s. 28-30
Wskazano najczęstsze objawy somatyczne i zachowania, wskazujące, że dziecko może doświadczać przemocy w rodzinie. Podano możliwości interwencji nauczycieli przedszkoli w przypadku stwierdzenia faktu, że dziecko jest krzywdzone.
57. Szkoła a pomoc dziecku w sytuacji przemocy w rodzinie / Bożena Gwizdek. W: Niebieska Linia. - 2014, nr 6, s. 26-29

Szkoła jako ważne ogniwo w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rola wychowawców, pedagogów, psychologów i nauczycieli w ramach pomocy dziecku w sytuacji podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie.

<http://www.niebieskalinia.pl/pismo/wydania/dostepne-artykuly/5604-szkola-a-pomoc-dziecku-w-sytuacji-przemocy-w-rodzinie>

58. Szkoła jako środowisko wspierające rozwój dziecka po traumie wczesnodziecięcej / Urszula Bartnikowska, Hanna Dufner. W: Wychowanie na Co Dzień. - 2014, nr 6, s. 22-27

Rola nauczyciela i miejsce dziecka z wczesnymi doświadczeniami traumatycznymi w systemie oświaty. Opis czym jest trauma wczesnodziecięca, jakie są objawy zaburzeń posttraumatycznych u dzieci, jak dziecko funkcjonuje w szkole, jak można wzmacniać adaptację dziecka do szkoły i pomóc mu w przezwyciężaniu zaburzeń.

59. Trauma dziecięca - dziecko jako świadek przemocy domowej / Dorota Dyjakon. W: Psychologia w Praktyce. - 2018, nr 4, s. 36-39

Przebieg pracy terapeutycznej nad uznaniem przemocy wobec dziecka-świadka przemocy domowej.

60. Wołanie o pomoc / Wanda Mende, rozmowę przeprowadziła Kamila Sekulowicz. W: Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 22, s. 8-11

Opracowała: Marta Boszczyk
kwiecień 2022 r.